

Restauratie Utrechtse werven

1. werfmuren

2. wal- en kademuren

1. Achtergrond

De Utrechtse werven dateren uit de Middeleeuwen en hadden de functie van haven. Ze vormen een rijksmonument en zijn uniek in Europa. De gemeente Utrecht hecht dan ook veel waarde aan de werven. De werven zijn altijd het bruisend middelpunt van de stad geweest. Vroeger als druk bevaren haven, nu als trekpleister door de vele restaurants, terrassen en winkels en de mogelijkheid om Utrecht vanaf het water te beleven. Dit unieke monument verdient extra aandacht met betrekking tot beheer en onderhoud.

Onder de werven vallen de Oudegracht, de Nieuwegracht, Kromme Nieuwegracht, Plompetorengracht en de Drift. Hierbij vormt de Oudegracht het drukkere deel, de andere gebieden de rustigere delen van de grachten en werven. Door variaties in bouw, gebruik en beheer is het beeld van de werven niet uniform. Alle werven samen vormen het rijksmonument Stadsbinnengrachten en werven.

In 2008 heeft de gemeente Utrecht de werven (werfmuren, kades en walmuren) in de binnenstad geïnspecteerd. Uit deze inspecties blijkt dat delen van de fundering, de walmuur en/of de kade zijn in slechte staat van onderhoud. Voor het behoud van het monument is op termijn restauratie nodig. Als er niets gebeurt, kan dat over een jaar of tien gevolgen hebben voor de veiligheid. Ook de werfmuren zijn aan restauratie toe, hierbij gaat het om minder ingrijpende werkzaamheden.

In 2008 heeft het ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap (OCW) een Kanjersubsidie toegewezen om deze restauratie mede te financieren. Er is in totaal een bedrag van 6 miljoen euro beschikbaar: 3,1 mln. uit de Nota Kapitaalgoederen van gemeente Utrecht en 2,9 mln. Kanjersubsidie van OCW. Dit bedrag is niet voldoende voor de grootschaligere restauratie die nodig is voor de gehele werven. Hiervoor is een groter geldbedrag nodig. Dit ligt bij het college en de raad.

2. De projectaanpak

De restauratie van de werven valt te splitsen in twee projecten. Het ene project is de restauratie van de werfmuren. Dit start in 2009. Dit jaar geldt als proefuitvoering met de werfmuren. Uit deze eerste fase komen verbetermaatregelen en aanbevelingen die worden verwerkt in het werk aan de andere werfmuren.

Het tweede project is een grootschaliger project namelijk de restauratie van de wal- en kluismuren. Voor de uitvoering van de wal- en kluismuren is 35,6 miljoen euro (ex. btw) nodig. Dit geld is in juli 2010 vrijgemaakt door het college.

Project 1: De werfmuren

2009

Het restaureren van een middeleeuws monument is geen standaard onderhoudswerk, maar specialistisch en ambachtelijk werk dat vraagt om maatwerk en zorgvuldigheid; zowel wat betreft het monument zelf als de bomen op de kades. Ook omdat er veel belangen een rol spelen bij dit project in de historische binnenstad willen we omzichtig en onderzoekend te werk. In vervolg op de inspecties starten we daarom eind maart met de restauratie van enkele werfmuren aan de Oudegracht en bij de Drift. Aan de hand van deze eerste restauratiewerkzaamheden toetsen we wat de beste werkwijze is voor dit druk bezochte gebied.

De eerste werkzaamheden worden uitgevoerd in rustige gebieden. Dit geeft ons de mogelijkheid ervaring met het werk aan dit unieke monument op te doen. Door het bestek te toetsen aan de praktijk kan beter worden voorspeld wat het totaal benodigde budget zal zijn. Ook kunnen we zo ervaring opdoen in de rakken (stukken werf tussen twee bruggen) met weinig horeca of andere bedrijvigheid. Later kan er door deze opgedane ervaring bij het werk aan de drukkeren rakken efficiënter worden gewerkt. Hiermee zal de hinder zoveel mogelijk beperkt blijven.

In de periode april tot en met september 2009 wordt er gewerkt aan de werfmuren.

Het gaat om de volgende werkzaamheden (waar nodig):

- Herstel van het metselwerk
- Vernieuwen deuren en kozijnen van ramen en deuren
- Schilderwerkzaamheden
- Opknappen van natuurstenen ornamenten zoals regenwaterspuwers
- Opknappen van dorpels en drempels
- Vlakbij het Wed wordt een parkeervak opgebroken om een kleine keerwand aan te brengen. Vervolgens wordt er opnieuw bestraat.

Om de balies (de hekwerken bovenop de werfmuur) te kunnen schilderen zullen fietsen worden verwijderd. Fietsers worden (door de aannemer) door middel van borden gewaarschuwd.

De werkzaamheden vinden plaats in de rakken 6 (zuidzijde), 9 (oostzijde), 11 (beide zijden), 13 (beide zijden) en 27; bij het Stadhuis, de Lichte en Donkere Gaard, Tivoli, ten zuiden van de Lange Smeestraat en de Drift.

De aannemers mag werken van 7.00 tot 19.00 uur van maandag tot en met vrijdag. Er is een stop in de bouwvak (20 juli t/m 17 augustus).

Aanspreekpunt ter plaatse opzichter David van Raaij. Ton van Riezen behandelt vragen per mail of telefoon. De aannemer weet dat hij vragenstellers moet verwijzen naar David of Ton.

Maart tot en met mei

Werfmuur tussen de Bezembrug en de Stadhuisbrug (zuidzijde) en een deel van de kademuur bij de Drift

Medio mei tot en met juli

Werfmuur bij De Lichte en Donkere Gaard en ten zuiden van de Lange Smeestraat (weerszijden)

Medio augustus tot en met september

Ten zuiden van de Haverstraat (bij Tivoli) (weerszijden)

Hinder

In deze eerste periode is er weinig hinder voor de gebruikers en omwonenden. Voor de werkzaamheden wordt gebruik gemaakt van een rolsteiger die op de werfkade komt te staan. Ook ligt er waar mogelijk een dekschuit in de gracht voor de materialen. De Oudegracht blijft goed bevaarbaar voor de scheepvaart. De kades en werfkelders blijven bereikbaar. Er is enige geluidshinder te verwachten. De voegen worden machinaal losgemaakt. Vrijkomende materialen zoals stof en breuksteentjes worden door de aannemer tegengehouden met behulp van doeken. Er worden niet meer dan twee rakken tegelijk aangepakt en per rak wordt alles in één keer aangepakt (wat betreft de werfmuur) en blijven steigers niet onnodig lang staan.

Handhaving

Het past niet in dit project om te handhaven op verkeerd gebruikte uithangborden, galgen verlichting ed. Dat wat gebruikers van de muur afhalen voordat de werkzaamheden beginnen, wordt ook weer terug geplaatst. Hierover wordt nog gesproken met andere collega's om te kijken hoe we hier het beste mee om kunnen gaan.

Groen op de werfmuren

De muurplanten vestigen zich in de voegen van het metselwerk. Dit vormt door de losse structuur van de voegen en de vochtigheid van de muren een goede groeiplek. Er heeft een inventarisatie plaatsgevonden naar de muurplanten. Om de bijzondere varens te behouden wordt gewerkt met de zogeheten Wolkenmethode. Hierbij wordt een deel van de varens behouden en worden de omringende voegen geschikt gemaakt zodat de plant zich kan uitbreiden. De klimop aan de muren worden allemaal verwijderd omdat dit de muren teveel aantast.

2010

De overige werfmuren

Dit jaar wordt meer bekend over het verdere verloop van de werkzaamheden aan de overige werfmuren. In 2010 worden ook de werfmuren aangepakt op de stukken waar wel veel horeca zit. Doordat we bij de rustige rakken zijn begonnen, zijn we in staat om de werkzaamheden in de rakken met veel horeca efficiënter uit te voeren. Dit ontlast de ondernemers zo veel mogelijk.

Project 2

De wal- en kluismuren

De werfkelders en -kades hebben een belangrijke functie voor de horeca met hun terrassen en andere bedrijvigheid. Werken aan de werven betekent hinder voor de gebruikers, daar valt niet aan te ontkomen. Het is wel uitermate belangrijk om in goed contact te blijven met de verschillende belanghebbenden. Het wordt een omvangrijk project dat enkele jaren duurt. De uitvoering zal stapsgewijs plaatsvinden rekening houdend met seizoenen en gebruik van de grachten en kades. Het werk is moeilijk in te plannen omdat het water en de kades juist in het zomerseizoen intensief gebruikt worden, maar het metselwerk kan alleen plaatsvinden bij temperaturen boven de 5°C.

Net als bij de werfmuren starten we bij de walmuren op rustige stukken om ervaring op te doen. Dit zijn de rakken 15, 6 en 7.

Voor het restaureren van de walmuren moeten damwanden worden aangebracht. Deze werkzaamheden zijn ingrijpender dan het werk aan de werfmuren. Het heeft gevolgen voor de bereikbaarheid van bedrijfspanden (met name horeca); denk aan bevoorrading via de bierboot, de plaatsing van terrassen maar ook voor de doorgang van de grachten tijdens het vaarseizoen. We willen waar mogelijk goede afstemming met de ondernemers wat betreft hun bevoorrading en het gebruik van de terrassen, etc. Ook kunnen wij aangeven hoeveel ruimte ons werk op de kade zal innemen.

Cultuurhistorie en groen

De gemeente Utrecht hecht veel waarde aan de werven. Dit prachtige monument wordt gekoesterd. Met het werken aan de werf wordt dan ook in belangrijke mate rekening gehouden met het historische karakter; zowel ten aanzien van de gebouwde als de groene omgeving. De bomen langs de Oudegracht vormen immers een onderdeel van het monument.

De grachten vormen samen met de singel en het Zocherplantsoen de belangrijkste groene structuur in de binnenstad. Vanaf 1800 vormen de werven een groen lint dwars door een drukke binnenstad. De bomen worden zeer gewaardeerd door de inwoners van Utrecht en maken de grachten tot een aantrekkelijk groengebied. Maar de keerzijde is dat de boomwortels de kades en walmuren wegdrücken. Waar nodig worden bomen gekapt. Er is onderzoek gedaan naar alle bomen langs de werven. Hierbij is bekeken welke bomen kunnen blijven staan en welke we moeten kappen. Hierbij is met verschillende factoren rekening gehouden, zoals cultuurhistorie, veiligheid, standplaats, soort, leeftijd en vitaliteit van de boom.

Bij het werk aan de werf maken we afwegingen tussen behoud van groen en keuze voor veiligheid mede op basis van de cultuurhistorie. Soms zullen deze belangen botsen, soms zijn ze verenigbaar. Het is essentieel dat we zorgvuldige afwegingen maken en dat we laten zien dat we dat doen.

Daar waar bomen overlast geven, maar de boom niet wordt gekapt, wordt gewerkt met boombesparende maatregelen. Daarbij is de speelruimte nihil omdat de wortelpakketten aan alle zijden de beschikbare ruimte al volledig hebben ingenomen. Een van de manieren om een boom te sparen is om de overlastgevende wortels weg te halen en daar omheen frames

aan te brengen die ervoor zorgen dat de wortels niet weer opnieuw schade aanrichten. De bomen krijgen zo de kans op andere plaatsen wortels aan te maken. Als de bomen opnieuw geworteld zijn, kan vervolgens aan de kade en walmuur worden gewerkt.

Veiligheid speelt met het werken met bomen een belangrijke rol. Bomen maken enerzijds de werf onveilig doordat ze de stenen kapot drukken. Anderzijds leveren de bomen zelf gevaar vanwege het risico voor omvallen. De afdeling SO Monumenten heeft een inventarisatie gemaakt van alle bomen op de werf en hier een plan voor geschreven. Deze ideeën worden gebruikt als basis bij de aanpak van de bomen bij de restauratie van de werven.

Behalve de bomen maken ook particuliere plantenbakken en stadstuintjes in de boomspiegel deel uit van het groen langs de werven. *Wat is het beleid t.a.v. de plantenbakken en de stadstuintjes?*

Rondom de kap van bomen zijn zorgvuldige informatie verstrekking en argumentatie naar bewoners en ondernemers bijzonder belangrijk. Van belang is te benadrukken dat niets doen aan de hoeveelheid bomen en de daarbij horende wortelproblematiek betekent dat bomen later weer of alsnog schade aanrichten aan het monument. Willen we de werven voor langere tijd heel en veilig houden, dan moeten we op sommige plaatsen ingrijpen in het groen langs de werven.

5. Communicatieplan Utrechtse werven

Schematisch het project

Stap 1 2009 Start project werfmuren proefuitvoering (april t/m okt)

Stap 2 besluit uitvoering restauratie wal- en kluismuren

Stap 3 evalueren, bijstellen planning en begroting en verder vooronderzoek wal- en kluismuren

Stap 4 uitwerken van de bomenparagraaf

Stap 5 2010 en verder vervolg werfmuren en start wal- en kluismuren

Communicatiedoelen

De communicatie is gericht op het bieden van:

- inzicht in het werk (wat gebeurt er en waarom)
- inzicht in de planning (wanneer gebeurt het)
- het creëren van draagvlak

Voor het vertrouwen bij de doelgroepen (bewoners, ondernemers en belangengroepen) is het vooral belangrijk dat informatie vanaf het begin tijdig, open en volledig is. Daarin moeten de knelpunten bomen, overlast en inkomstenderving niet onderbelicht blijven.

Gezamenlijke communicatieboodschap (wal- en kluismuren en werfmuren):

De Utrechtse werven dateren uit de Middeleeuwen en hadden toen de functie van haven. Nu vormen ze een rijksmonument en zijn uniek in Europa. De gemeente Utrecht hecht dan ook veel waarde aan de werven. Uit een grootschalig onderzoek naar de conditie van de werven bleek dat de fundering van de muren die contact maken met het water (de lage wal- en kluismuren) slecht is. Daarom start de gemeente volgend jaar met de restauratie van deze lage muren. Het is een omvangrijk project dat in 2010 start en zes jaar duurt. Ook de muren vanaf de werven omhoog naar de straat (de werfmuren) vertonen slijtage. Zo zijn er zijn scheuren in het metselwerk ontstaan en zijn raamkozijnen in slechte staat van onderhoud. In 2009 is de gemeente daarom gestart met de restauratie van de werfmuren.

Project 1 Werfmuren

Het restaureren van een middeleeuws monument is geen standaard onderhoudswerk, maar specialistisch en ambachtelijk werk dat vraagt om maatwerk en zorgvuldigheid. In vervolg op de inspecties naar de staat van de werven start de gemeente begin april 2009 daarom als proef met de restauratie van enkele werfmuren aan de Oudegracht en de Drift. Aan de hand van deze eerste restauratiewerkzaamheden toetsen we wat de beste werkwijze is voor het vervolg in het druk bezochte gebied.

Project 2 Wal- en kluismuren

Als vervolg op de restauraties van de eerste werfmuren staat het werk aan de kades en walmuren gepland. Dit werk is ingrijpender dan het werk aan de werfmuren. Bij de restauratie hiervan spelen de aanwezige bomen een belangrijke rol. De nadruk hierbij ligt op het behoud van groene karakter van de werven. Tijdens de werkzaamheden zullen we

enerzijds waar nodig enkele bomen moeten kappen. Anderzijds werken we zoveel mogelijk met boombesparende maatregelen. Ook dit vervolgtraject vraagt om maatwerk. Maatwerk vanwege het monumentale karakter van de werven en maatwerk wat betreft de planning. Het werk kan door het intensieve gebruik van de werven en het water niet simpelweg achter elkaar door worden uitgevoerd.

De totale restauratie neemt zes jaar in beslag, mat aanlooptijd komen we op zeven. Het is belangrijk om niet alleen op de hinder te focussen, maar juist tijdens deze periode te werken aan een positieve kijk op het werk: "dit prachtige stukje Utrecht wordt gerestaureerd. De grachten worden nog mooier!" Communicatie richt zich op het goed en tijdig informeren van bewoners en ondernemers, het verminderen van weerstanden, en het creëren van een positief imago van de Utrechtse werven. Overlast valt niet te voorkomen, het creëren van begrip voor het werk en de hinder is van belang.

De afdeling communicatie adviseert gevraagd en ongevraagd tijdens het proces. Ook neemt de communicatiemedewerker deel aan vergaderingen met opdrachtgever, projectleider en adviseur participatie en is er tussentijds afstemming met de projectleider.

Doelgroepen

De communicatie richt zich op de volgende groepen:

1. bewoners,

Hieronder vallen de bewoners van Utrecht, bewoners uit de binnenstad en bewoners langs en aan de grachten.

2. ondernemers

Hieronder vallen de ondernemers langs de grachten en de ondernemers aan de werven

3. belangengroepen

Hieronder vallen groepen die op stadsniveau georiënteerd zijn en specifieke belangengroepen voor de binnenstad of de werven

4. dagjesmensen, toeristen
5. interne collega's

Communicatiemiddelen

In de communicatie-uitingen kiezen we voor een eenduidige uitstraling. Het heeft de voorkeur om een speciaal logo voor de werven in te zetten dat op alle uitingen terugkomt. Een heldere, terugkerende kernboodschap die kan worden aangepast aan de specifieke doelgroepen. De middelen die worden ingezet:

- Informatie bijeenkomsten
- Wijkberichten
- Website
- Digitale nieuwsbrief
- Persberichten en –contacten
- Informatieborden

Werfmuren

Persbericht

In een persbericht geven we aan dat we een start maken met de restauratie van de werven en daarbij beginnen met de werfmuren. De kernboodschap komt hier in naar voren.

Hierbij komt een uitnodiging voor de media voor een bijeenkomst waarbij Ton van Riezen, iemand die iets kan vertellen over het ambachtelijke werk aan een monument en Bert Maes, een ecooloog die veel kan vertellen over de vegetatie. Actief element: de pers krijgt het specialistische werk te zien. Wat komt er allemaal bij kijken?

Datum verzending maandag 30 maart. Uitnodiging voor 1 april

Wijkbericht

Uitleg over de eerste fase van de restauratie en de praktische gevolgen. Informatie over de planning. Het bericht is voor bewoners en de huurders/eigenaren van de werfkelders).

Aangeven waar ze met hun eerste vragen terecht kunnen. In dit wijkbericht lichten we de eerste stappen toe.

Datum: vrijdag 27 maart

Ondernemers aan de rakken waar we werken

Persoonlijk op de hoogte stellen van de werkzaamheden.

Datum: verschillend

Website

Aanzet maken voor een website over de restauratie van de werven. De huidige kernboodschap kan hier op worden uitgewerkt. Voorstel: www.utrecht.nl/werven. Gebruik maken van teksten van SO Monumenten.

Datum: 7 april online

Binnenstadskrant

Publicatie in de Binnenstadskrant om de kernboodschap van dit moment te communiceren.

Datum: 20 maart

Informatieavond voor ondernemers en bewoners

Uitleg geven over de werkzaamheden aan de werfmuren Fase I. Inventariseren van eventuele opmerkingen en hier (later) feedback op geven. Ingaan op wat we doen, hoe en waarom wat betreft muren, bijzondere planten en vleermuizen.

Datum: 7 april

Informatieborden

Langs de grachten, op de rakken waar wordt gewerkt, zullen we informatieborden plaatsen. Geen bouwboarden, maar inhoudelijke informatie over het werk en de rol van de werven voor de stad. Op deze borden komt een verwijzing naar een website over de werven.

Wal- en kluismuren

Het wordt een omvangrijk project dat enkele jaren zal gaan duren. Er liggen ook mogelijkheden om in die periode op een leuke manier aan te haken aan de restauratie.

Bijvoorbeeld door middel van een tentoonstelling in het Utrechts Archief en rondleidingen in samenwerking met het Gilde. Een optie is ook het maken van een folder gericht op de toeristen (recreatievaart, VVV). Toeristen informeren over de restauratie van de werven, met als insteek de cultuurhistorische waarde voor de stad. Positief over het unieke monument. Niet richten op belemmering van de doorvaart. Via UTR/ Stadspromotie.

Werven als cultuurhistorisch monument; groene oase en trekpleister van niveau. Door de werven te restaureren en op lange termijn het beheer op peil te houden kunnen we dit unieke monument behouden en versterken.

De uitwerking van de communicatiemomenten en -middelen voor de wal- en kluismuren is terug te vinden in het document "bijstelling communicatie en participatieplan".

4. Risico's en bijbehorende maatregelen

Om helderheid te krijgen in de zaken of betrokkenen waarbij we weerstand of tegenvallers kunnen verwachten is het goed deze in beeld te hebben. Bij deze inventarisatie zijn ook meegenomen in het rapport "Renovatie Utrechtse Grachten" genoemde (niet-technische) risico's. Een deel van deze risico's genoemd voor de werfmuren geldt ook voor de wal- en kluismuren.

Werfmuren

Omgeving

Als draagvlak bij gebruikers en bewoners ontbreekt kunnen de burgers bezwaar maken. Een gevolg kan zijn negatieve publiciteit. Door goede informatieverstrekking naar doelgroepen door middel van wijkberichten en informatieavonden kan dit voorkomen worden

Aanvullende wensen gebruikers en bewoners

Dit kan leiden tot een verhoging van de uitvoeringskosten. Gerichtte communicatie naar doelgroepen over het participatietraject. *Wat kunnen we op dit vlak betekenen wat betreft participatie. In hoeverre kunnen we hierop inspelen is er budget voor extra wensen?*

Pers

Zodra we beginnen met de communicatie over de werven kan de pers er boven op duiken. Zij zullen meer willen weten over de gang van zaken over de gehele restauratie. We moeten ons voorbereiden op wat we wel en niet willen vertellen en lastige vragen kunnen opvangen. Ook bestaat de kans dat ze het onderwerp veiligheid groot willen neerzetten. Mogelijke klachten van ondernemers kunnen bij de pers terecht komen. Deze klachten kunnen dan als uitgangspunt voor een artikel dienen.

Veiligheid

[REDACTED]

[REDACTED] Aanvankelijk zal de communicatie zich richten op de eerste periode van de werkzaamheden. Het begrip veiligheid gebruiken we hierbij niet.

Ondernemers

Ondernemers kunnen protesteren omdat ze door het werk inkomsten mis kunnen lopen. (dit geldt in belangrijkere mate voor de wal- en kluismuren. Overlast voor ondernemers omdat borden, menukaarten etc van de muur gehaald moeten worden. Ondernemers kunnen gaan mopperen over het gebrek aan handhaving van de regels op en aan het water.

De relatie met ondernemers en bewoners in de binnenstad staat onder spanning.

Utrecht heeft veel projecten op stapel staan waar de ondernemers en bewoners in de binnenstad hinder van (kunnen) ondervinden. De bereikbaarheid staat door de vele ingrepen in de infrastructuur in de stad al onder druk. Die komt nog verder onder druk te staan doordat er plannen zijn om de stad in vier delen te knippen, waarbij het voor automobilisten niet meer mogelijk is om van het ene deel naar het andere deel te rijden. Het verwachte omzetverlies daarbij alleen al is 1,3 procent. Tot slot zal de komende jaren worden gewerkt aan de realisatie van het nieuwe stationsgebied.

Daarnaast doet de gemeente op dit moment ook onderzoek naar de technische staat van de particuliere werfkelders. De kelders vormen een deel van het fundament van de openbare weg erboven. Mochten kelders in slechte staat zijn, dan is de schuldvraag juridisch discutabel. Ligt de schade aan gebrekkig onderhoud van de eigenaar, of aan te zwaar verkeer wat er overheen rijdt?

Handhaving

De gebruikers hebben veelal zelf aanpassingen gedaan aan de deuren en ramen (die gemeentelijk bezit zijn). In de meeste gevallen is dat niet volgens de inrichtingsrichtlijnen voor de werven. Zo zijn er brievenbussen in de deur aangebracht of ventilatieroosters. Wanneer deuren en ramen worden vervangen, worden deze spullen niet teruggeplaatst in de nieuwe deuren en ramen. Hier kunnen mensen geïrriteerd door raken of boos van worden.

Verder uitwerken...hoe gaan we om met de handhaving op de werven tijdens dit project.

Overleg Dirk, Ton en Toezicht en Handhaving.

Op basis van het Werfregelement?

Evenementen in de stad

De gracht is ook in gebruik als evenemententerrein. Op 11 april tijdens de sloepenrace en op Koninginnedag moeten de grachten geheel vrij zijn. Op 12 september bij het Grachtenconcert moet het rak in de hoek van de Geertebrug klaar zijn.

Geluidshinder

Het werken aan de werfmuren kan meer hinder opleveren dan was voorzien. Bijvoorbeeld als met een elektrische slijptol voegen worden los gesneden. Geluidshinder levert ook overlast op voor horecaondernemers op naburige rassen.

Muurvegetatie

Het groen op de werven bestaat niet alleen uit bomen. Ook muurvarentjes, mosjes ed. maken deel uit van het monument. Bewoners met veel kennis hierover zullen de werkzaamheden nauwlettend in de gaten houden en kritisch volgen. Als er beschermde

soorten sneuvelen komt er kritiek. Het vernieuwen van de muren kan gevolgen hebben voor de mogelijkheden voor de muurplanten. Juist in de scheuren groeien veel muurplanten. De varens worden gespaard. Deze hebben ragfijne wortels en brengen de werfmuren geen schade toe. Met de Wolkenmethode (eerder succesvol toegepast op de Plompetorengracht) worden goede omstandigheden gecreëerd om de varens te behouden.

Op sommige plekken groeit er klimop. Dit wordt voor de werkzaamheden met wortel en al weggehaald en het is niet de bedoeling dat dit terugkomt. Hier kan protest op komen. Is er een inventarisatie plantenbakken en stadstuintjes?

Havendienst

Voor de waterwegen in de Utrechtse binnenstad gelden regels. Een daarvan is dat van 1 april tot 1 november van 9.00 tot 19.00 te allen tijde doorgang moet zijn voor de scheepvaart. Met het gebruik van dekschuiten moeten we hier rekening mee houden.

Graffiti

Het is onaanvaardbaar dat er graffiti wordt gespoten op de historische werfmuren en deuren. Het is dan ook belangrijk dat (zeker na de restauratie) graffiti zsm wordt weggehaald. Hier is geen extra budget voor, het hoort in het gewone onderhoud.

Zwerfvuil

De werven vormen op sommige delen een ophopingsplaats van zwerfvuil. Dit vuil waait de werven op of wordt vanaf straatniveau naar beneden gegooid. Het verwijderen van zwerfvuil past in het gewone onderhoud.

Wal- en kluismuren

Budget niet toereikend

Indien het budget niet toereikend is, kunnen delen van de benodigde restauratie niet worden uitgevoerd. Indien er geen aanvullend budget is, is het zaak prioriteit in de uitvoering te bepalen en het gebruik van de werven te beperken.

Aanbestedingen vallen hoger uit dan geraamd

Indien de aanbestedingen hoger uitvallen dan geraamd kunnen grote delen van de benodigde restauratie kunnen niet uitgevoerd worden. Indien er geen aanvullend budget is, is het zaak prioriteit in de uitvoering te bepalen en het gebruik van de werven te beperken.

Ondernemers

Ondernemers kunnen protesteren omdat ze door het werk inkomsten mis (kunnen) lopen. Door goede afspraken te maken over de planning, tijdsduur en wellicht verlaging van de lasten (precario) kunnen we ze zo goed mogelijk tegemoetkomen. Is hier 1 aanspreekpunt voor? Er wordt gekeken of er binnen het project ruimte gecreëerd kan worden voor het aanbrengen van enkele extra's zoals plaskruizen en lampen.

Procedures/vergunningen

Vergunning bij procedures lopen uit waardoor de werkzaamheden vertragen. Door proceduregevoelige werkzaamheden later in de planning zetten, kunnen we dit voorkomen. Welke vergunningen zijn nodig, zijn ze er op tijd?

Vergunningprocedures

Als draagvlak bij gebruikers en bewoners ontbreekt, kunnen de burgers bezwaar maken bij vergunningprocedures en het College. Een gevolg kan zijn negatieve publiciteit. Door goede informatieverstrekking naar doelgroepen door middel van wijkberichten en informatieavonden kan dit voorkomen worden.

Bomen

Het kappen van, met name beeldbepalende bomen, ligt bij Utrechters gevoelig. Verder kan het in conflict komen met een eerdere uitspraak van wethouder Giesberts (openbare ruimte) waarin hij zei dat de bomen op de werven alleen wijken als ze gevaar opleveren voor hun omgeving. Bij het werken met boombesparende maatregelen is de speelruimte nihil. De wortelpakketten hebben aan alle zijden de beschikbare ruimte al volledig ingenomen. Het weghalen van wortels aan één zijde kan er toe leiden dat de boom omvalt of doodgaat. Als de wortels worden weggehaald is het de bedoeling dat de boom elders nieuwe wortels aanmaakt. Maar kunnen de wortels ergens anders naartoe? Is die ruimte er wel?

Veiligheid op de bouwplaats

Een aannemer moet aan arbo-eisen voldoen. Er gelden bepaalde veiligheidsaspecten voor de bouwplaats. Dit kan in conflict komen met de gewenste werkwijze.

Toeristen

De werven hebben een grote aantrekkingskracht op toeristen. Folder, rondleiding ontwikkelen om deze groep te informeren. Anders lopen we het risico dat Utrecht in hun herinnering achterblijft als een tegenvaller.

Havendienst

Voor de waterwegen in de Utrechtse binnenstad gelden regels. Eén daarvan is dat van 1 april tot 1 november van 9.00 tot 19.00 te allen tijde doorgang moet zijn voor de scheepvaart. We hebben te maken met de pleziervaart, rondvaartboten (ook de elektroboot), bier- en baggerboot, kanovaart, de Gondelier en waterfietsen. Deze partijen moeten tijdig en goed worden geïnformeerd en er bij worden betrokken.

In de lente en het zomerseizoen werken vraagt dus om aanpassingen, bijvoorbeeld wat betreft het gebruik van dekschuiten bij de werkzaamheden. Er is overleg en er zijn afspraken gemaakt met de Havendienst, bijvoorbeeld op welke plekken er wel een smalle ponton mag liggen in deze eerste periode van restauratie van de werfmuren.